

Mervärdesskatt i den digitala tidsåldern 2022/23:FPM37

Finansdepartementet

2023-01-12

Dokumentbeteckning

COM(2022) 701

Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE amending Directive 2006/112/EC as regards VAT rules for the digital age

COM(2022) 703

Proposal for a COUNCIL REGULATION amending Regulation (EU) No 904/2010 as regards the VAT administrative cooperation arrangements needed for the digital age

COM(2022) 704

Proposal for a COUNCIL IMPLEMENTING REGULATION amending Implementing Regulation (EU) No 282/2011 as regards information requirements for certain VAT schemes

2019/20:FPM65

Förslagen är en del av Europeiska kommissionens (kommissionen) handlingsplan för enkel och rättvis beskattning som har behandlats i den faktapromemorian.

Sammanfattning

Kommissionen vill modernisera nuvarande mervärdesskatteregler med hänsyn till de möjligheter som digital teknik erbjuder. Mot bakgrund av kommissionens handlingsplan för rättvis och enkel beskattning presenterade kommissionen den 8 december 2022 förslag om mervärdesskatt i den digitala tidsåldern.

Förslagen har tre huvudsakliga syften:

- 1) modernisera mervärdesskatterapporteringen
- 2) uppdatera mervärdesskattereglerna för plattformsekonomin och

Regeringen välkomnar arbete som syftar till att förhindra mervärdesskattebedrägerier. Administrativt samarbete och informationsutbyte är viktigt i detta sammanhang. Det är dock viktigt att reglerna på mervärdesskatteområdet är enkla och tydliga. De bör inte innebära stora kostnader och administrativa bördor för företagen. Regeringen stödjer också åtgärder för att främja gränsöverskridande handel och företagens möjlighet att konkurrera på lika villkor.

Förslagen kommer att förhandlas under Sveriges EU-ordförandeskap den 1 januari till och med den 30 juni 2023.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen vill modernisera nuvarande mervärdesskatte regler med hänsyn till de möjligheter som digital teknik erbjuder. I kommissionens handlingsplan för rättvis och enkel beskattning som antogs i juli 2020, underströks behovet av att reflektera över hur teknik kan användas av skattemyndigheter för att bekämpa skattebedrägerier och gynna företag och om de nuvarande mervärdesskatte reglerna är anpassade för att göra affärer i den digitala tidsåldern.

Kommissionens förslag syftar till att harmonisera och främja tillhandahållandet av gränsöverskridande leveranser på den inre marknaden och bidra till att förbättra skatteuppbörden och därför säkerställa hållbara intäkter under covid-19-återhämtningen.

Förslagen presenterades den 8 december 2022.

1.2 Förslagets innehåll

Förslagen har tre huvudsakliga syften:

- 1) modernisera mervärdesskatterapporteringen,
- 2) uppdatera mervärdesskatte reglerna för plattformsekonomin, och
- 3) introducera en enda registreringspunkt för mervärdesskatt.

Kommissionen föreslår att digitala rapporteringskrav införs för gränsöverskridande transaktioner mellan beskattningsbara personer inom EU. Samtidigt slopas kravet på att ge in periodiska sammanställningar. Rapporteringssystemet ska baseras på e-faktura med EU-gemensam standard. Obligatorisk e-fakturerings införs samtidigt för gränsöverskridande transaktioner inom EU. Transaktionerna ska rapporteras in till skattemyndigheten inom två dagar efter att fakturan utfärdats genom ett system som medlemsstaterna ska tillhandahålla. Skattemyndigheten ska sedan inom en dag överföra informationen till ett centralt VIES som handhas av kommissionen och som alla medlemsstater kommer att kunna ta del av. Det är valfritt för medlemsstaterna att införa e-faktura och rapporteringsskyldighet för nationella transaktioner. Om det införs så ska de följa den EU-gemensamma standarden. Förslaget ska tillämpas från och med den 1 januari 2028. Medlemsstater som redan har infört nationella rapporteringssystem ska anpassa dessa till den EU-gemensamma standarden till detta datum.

Uppdatering av mervärdesskattereglerna för plattformsekonomin

Plattformsekonomin har enligt kommissionen lett till att konkurrensen snedvridits mellan tjänster som tillhandahålls via plattformar och tjänster som tillhandahålls i den traditionella ekonomin eftersom mervärdesskatt i vissa fall inte redovisas på de underliggande tjänster som plattformarna förmedlar. Kommissionen föreslår därför att en beskattningsbar person som tillhandahåller korttidsuthyrning av boende eller passagerartransport genom ett elektroniskt gränssnitt såsom en plattform eller liknande, ska anses tillhandahålla de underliggande tjänsterna och därmed redovisa mervärdesskatt på dessa i de fall mervärdesskatt inte redovisas av säljaren, exempelvis när säljaren är en privatperson eller är undantagen från skatteplikt på grund av liten årsomsättning. Enligt nuvarande regler redovisar plattformar endast mervärdesskatt på sin förmedlingstjänst och den underliggande tjänsten anses tillhandahållen av säljaren direkt till köparen, dvs. säljaren är skyldig att redovisa skatten avseende den tjänsten.

Kommissionen föreslår att den underliggande tjänsten som säljaren anses tillhandahålla plattformen undantas från mervärdesskatt och avdrag för ingående mervärdesskatt medges inte. Vidare föreslås att tjänsten som plattformen anses tillhandahålla den slutliga köparen inte ska påverka plattformens avdragsrätt för ingående mervärdesskatt.

En registreringspunkt

Förslaget syftar till att minska antalet fall där företag behöver vara registrerade för mervärdesskatt i flera länder. Avsikten är att minska företagens administrativa börda. Detta sker genom:

- utökad möjlighet att redovisa mervärdesskatt i annat EU-land genom deklarationer som lämnas elektroniskt via företagets etableringsland (one stop shop eller OSS),
- utökad användning av omvänd skattskyldighet (dvs. att köparen blir skyldig att betala skatten i stället för säljaren) vid transaktioner mellan företag när säljaren inte är etablerad i det land där skatten ska redovisas.

Förslaget innebär också att plattformar som medverkar vid försäljning av varor inom EU ska vara skyldiga att betala mervärdesskatten i fler fall än i dag. Utöver det finns ett förslag som avser distansförsäljning av importerade varor av mindre värde (150 euro). I dag får plattformar ta ut, redovisa och betala mervärdesskatt för dessa varor, i stället för att köparen blir skyldig att betala mervärdesskatt för import när varorna importeras till EU (importordningen eller IOSS). Kommissionen vill göra det obligatoriskt för plattformen att redovisa skatten via IOSS i sådana fall. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Kommissionen föreslår också vissa förtydliganden av de nuvarande reglerna om mervärdesskatt vid e-handel som avses träda i kraft den 1 januari 2024.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

De föreslagna ändringarna i mervärdesskattedirektivet måste genomföras i svensk rätt. Regler om fakturering, omvänd skattskyldighet, redovisning av mervärdesskatt enligt särskilda ordningar m.m. finns för närvarande i mervärdesskattelagen (1994:200) och lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster. Vidare finns det regler om redovisning av unionsinterna transaktioner i skatteförfarandelagen (2011:1244). De föreslagna förordningsändringarna kräver ingen ändrad svensk lagstiftning eftersom förordningarna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna.

Kommissionen har gjort en konsekvensanalys och en sammanfattning av denna (SWD[2022] 393 final och SWD[2022] 394 final). Förslagen bedöms innebära ökade mervärdesskatteintäkter och därmed ha en positiv inverkan på medlemsstaternas budgetar. Enligt kommissionen förväntas förslagen leda till ökade mervärdesskatteintäkter om 135–177 miljarder euro mellan åren 2023 och 2032. Kommissionen bedömer också att de nationella myndigheternas kostnader för införande förväntas uppgå till 2,2 miljarder euro.

Förslagen kan således medföra ökade kostnader för de behöriga myndigheterna som kan förväntas avta över tid. Förslagen kan dock också ge en ökning av skatteintäkterna bl.a. för att plattformar skulle bli skyldiga att betala mervärdesskatt på tjänster som i dag inte beskattas. Vidare kan skatteintäkterna öka genom ett snabbare uppgiftslämnande och ett effektivare utbyte av uppgifter mellan medlemsstaterna.

Det är inte möjligt att nu ange vare sig omfattningen av kostnaderna för de behöriga myndigheterna eller effekterna på skatteintäkterna för svensk del. Utgångspunkten är att de kostnader som förslagen kan medföra för berörda myndigheter ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar samt att eventuella kostnader för EU:s budget ska hanteras inom EU-budgetens befintliga ram. Kostnader som förslagen kan leda till för den nationella budgeten ska finansieras i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar arbete som syftar till att förhindra mervärdesskattebedrägerier. Administrativt samarbete och informationsutbyte är viktigt i detta sammanhang. Det är dock viktigt att reglerna på mervärdesskatteområdet är enkla och tydliga. De bör inte innebära stora kostnader och administrativa bördor för företagen. Regeringen stödjer också åtgärder för att främja gränsöverskridande handel och företagens möjlighet att konkurrera på lika villkor.

Förslagen kommer att förhandlas under Sveriges EU-ordförandeskap den 1 januari till och med den 30 juni 2023.

Medlemsstaternas närmare ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslagen remitterades den 14 december 2022. Remisstiden går ut den 27 januari 2023. Remissinstansernas ståndpunkter är därmed ännu inte kända.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslagen är artikel 113 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Enligt artikel 113 ska rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén anta bestämmelser om harmonisering av bl.a. omsättningsskatter för att säkerställa att den inre marknaden fungerar och för att undvika snedvridning av konkurrensen.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionens bedömning är att förslagen är förenliga med subsidiaritetsprincipen. Skälen är följande. Eftersom ändring krävs av mervärdesskattedirektivet kan syftet med förslagen inte uppnås av medlemsstaterna själva. Kommissionen, som bär ansvar för att säkerställa den inre marknads funktion och att främja EU:s intressen, behöver därför föreslå åtgärder. Dessutom är de huvudsakliga problemen, såsom icke-optimal uppbörd och kontroll samt tunga administrativa bördor och efterlevnadskostnader, gemensamma för alla medlemsstater. I det fall medlemsstaterna skulle vidta åtgärder på nationell nivå för att motverka dessa problem skulle dessa kunna leda till en snedvridande effekt på den unionsinterna handeln. Vid konsultationen med företag har dessa angett att de föredrar EU-gemensamma mervärdesskatteregler framför olika nationella regler som rör skyldigheter att registrera sig för mervärdesskatt samt deklarerera mervärdesskatt. Avseende plattformsföretag finns väsentliga snedvridande effekter på konkurrensen mellan företag som verkar on-line respektive off-line på marknaderna för korttidsuthyrning av boende och passagerartransporter. Vidare föreligger skillnader i var tjänsterna anses tillhandahållna. Kommissionen bedömer därför att det finns ett behov av att

harmonisera mervärdesskattereglerna. När det gäller uppbörden och kontrollen av mervärdesskatt indikerar storleken på det så kallade mervärdesskattegapet samt att det förblir oförändrat över tid, att nationella verktyg inte är tillräckliga för att stävja gränsöverskridande mervärdesskattebedrägerier. Kommissionen bedömer därför att det krävs åtgärder på EU-nivå gällande rapporteringsskyldigheter.

Kommissionens bedömning är att förslagen också är förenliga med proportionalitetsprincipen. Skälen är följande. När det gäller förslaget om rapporteringsskyldigheter för nationella transaktioner kommer beslutet att införa dessa att överlämnas till medlemsstaterna. Förslaget som rör plattformsekonomin omfattar endast korttidsuthyrning av boende och passagerartransporttjänster. Gällande förslaget om en enda mervärdesskatteregistrering föreligger proportionalitet då det inte hindrar den nationella registreringsprocessen. Tvärtom innebär förslaget en begränsning av antalet tillfällen då registrering måste ske vid gränsöverskridande transaktioner. Regeringen instämmer i bedömningen att förslagen är förenliga med såväl subsidiaritets- som proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslagen presenterades på ett möte den 12 december 2022. Förslagen kommer att förhandlas i rådsarbetsgruppen för skattefrågor under Sveriges EU-ordförandeskap den 1 januari till och med den 30 juni 2023.

4.2 Fackuttryck/termer

Mervärdesskattegapet: skillnaden mellan de förväntade mervärdesskatteintäkterna och de mervärdesskattebelopp som faktiskt betalas in.

VIES: VAT Information Exchange System, är ett elektroniskt system där varje medlemsstat ska lagra information om personer som tilldelats ett registreringsnummer till mervärdesskatt.

Periodisk sammanställning: en sammanställning av de varor och tjänster som sålts utan mervärdesskatt till företag i andra EU-länder. Företag lämnar en sådan sammanställning till skattemyndigheterna varje månad eller varje kvartal.